

Til:

Nette Levermann
Departementet for Fangst, Fiskeri og Landbrug

9 November 2010

Ang. forespørgsel om biologisk rådgivning:

"I alle scenarier hvor der ønskes reduktion af sælskindsindustrien, vil der potentielt komme problemer med øko-systemet. Manglende indhandlingsmuligheder vil kunne betyde øgede sælbestande, og dermed en mulig større konkurrence mellem fiskere og sæler om fisk og skaldyr. Biologisk rådgivning herom er indhentet fra Grønlands Naturinstitut."

Sælerne og økosystemerne

For at komme med et bud på hvordan økosystemerne vil påvirkes, hvis sælskindstilskuddet reduceres eller fjernes, skal man først have en ide om, hvor meget fangsten vil reduceres derved. Sammenhængen imellem fangstens størrelse og skind-indhandlingsmulighederne er meget forskellig afhængig af, hvilken sælart der er tale om. Desuden er der for ringsælernes vedkommende forskellige forhold, som kræver en længere udredning, hvis man vil komme med et kvalificeret bud på hvad der vil ske.

Spættet sæl: Disse sæler er meget fåtallige i Grønland (få hundrede). Langt de fleste skind handles privat, og ud over de skind som grønlandske fangere måtte levere, så importeres der også en del skind fra Island. Alligevel er disse skind ofte en mangelvare, når der skal laves nye nationaldragter, hvor kvindetrusserne skal være af skind fra spættet sæl.

Remmesæl: Skind af remmesæl har ikke kunne indhandles de sidste mange år, så et indhandlingsstop vil ikke ændre noget på denne fangst.

Klapmyds: Klapmyds indhandles dels som bluebacks (unger) samt i en kategori der hedder klapmyds (ikke bluebacks 1½år +). Ifølge de sidste opgørelser fra Grønlands statistik indhandles der i 2007 i alt 973 bluebacks og 56 klapmyds og 2008 i alt 748 bluebacks og 57 klapmyds. Dette skal ses i forhold til en rapporteret fangst i 2007 (det sidste reviderede tal) var på 3293 klapmyds (fangststatistikken skelner ikke imellem bluebacks og ældre sæler).

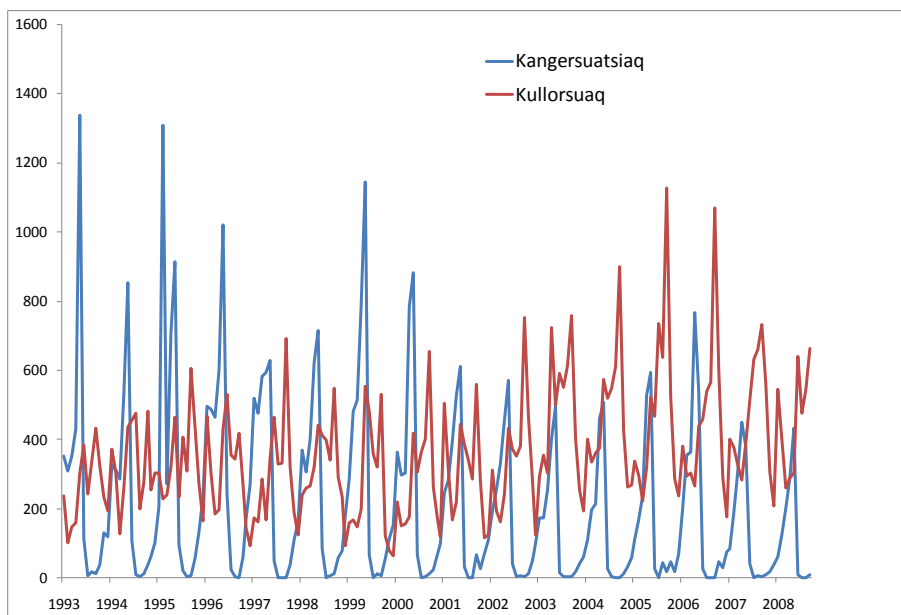
Der er grund til at tro at en stor andel af skind fra fangne bluebacks indhandles, mens skindindhandlingen ikke har indflydelse på fangsten af voksne klapmyds. Skind af bluebacks er de skind af grønlandske sæler der opretholder den bedste pris på verdensmarkedet, og skind fra disse sæler har formodentligt i perioder kunne indhandles uden tilskud. Større målrettet fangst af bluebacks

kystnært er i regelen kun mulig i Ammassalik-området i Juli-August. Storisen ud for Ammassalik er de voksne klapmydsers fælde-område og et vigtigt opvækst område for unge klapmyds. Hvis frafald af indhandlingstilskuddet påvirker prisen på skind fra bluebacks, så kan det betyde en reduktion af denne fangst. Den samlede indhandling fra dette område er dog kun om få hundrede skind, så reduktionen i fangsten, vil ikke ændre meget på den samlede klapmydsfangst, som hovedsageligt er på voksne sæler.

Ringsælen: Denne sælart er knyttet til områder med is og fangsten foregår hovedsageligt i Østgrønland og i Nordvestgrønland. Indhandlingen i 2007 og 2008 var på hhv. 33.705 og 33.672, mens den rapporterede fangst i 2007 var på 71.245 ringsæler. Ca. halvdelen af fangsten er de sidste år fanget i Upernavik. I 2007 blev der i den gamle Upernavik kommune rapporteret en fangst på 35.922 ringsæler, og indhandlingsprocenten var 45 % af disse (14.146 skind). Ammassalik stod for ca. 13 % af fangsten, men her blev skind fra 88 % af den rapporterede fangst indhandlet i 2007 (8.229 skind).

Nordvestgrønland:

I Nordvestgrønland er fangsten hovedsageligt årsunger, som kan være født i fjordene langs kysten, i Melville Bugten, Baffin Bugten, Avanersuaq eller det Østlige Canada. Om sommeren er der mange ringsæler i fjorde med is, men når islægget starter i september, vil de yngre sæler ”skubbes ud” af de voksne ringsæler som begynder at lave åndehuller og etablere territorier. Mange årsunger fanges nu fra joller, og fangsten toppe i Avanersuaq og Kullorsuaq på denne årstid. Når isen i Baffin Bugten breder sig til Vestgrønland, dannes der en kile af åbent vand ned langs kysten. Denne kile forskubbes ned langs kysten i takt med islægget, og fangsten af ringsæler er størst lige syd for fastisen. Fangsten toppe således i det sydlige Upernavik omkring Januar-Februar og i Disko Bugten omkring April-Maj.

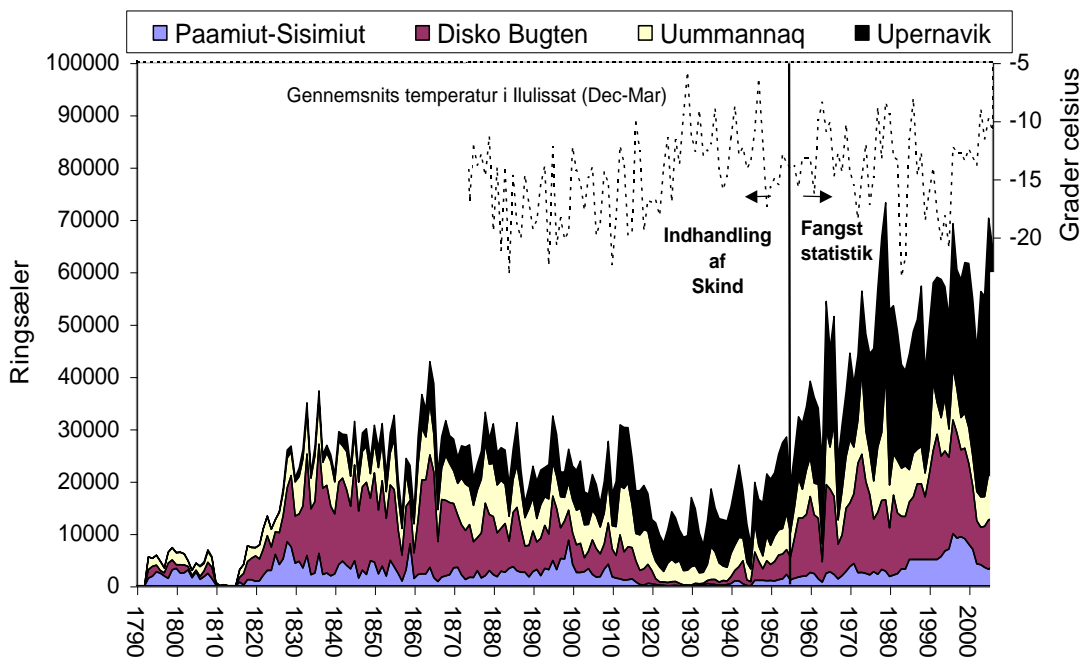

Figur 1. Fangsten fordelt på måned i Kullorsuaq (toppe omkring september) og Kangersuatsiaq (toppe omkring februar).

Fangst succesen i de nordlige områder har tydeligvis indflydelse på fangsten længere sydpå. Det ses eksempelvis på fangsten fordelt på måned i Kullorsuaq og Kangersuatsiaq (Fig. 1). Toppene i Kullorsuaq er omkring september og toppene i Kangersuatsiaq er omkring februar. Mærkningsforsøg på ringsæler tilbage i 1980-erne viste, at når man mærkede en ringsæl om efteråret i den nordlige del af Upernavik, så blev den med stor sandsynlighed skudt i løbet af de kommende uger eller måneder længere sydpå i distriktet.

Skindindhandlingen tilbage i 1800-tallet indikerer noget tilsvarende. Her stiger indhandlingen jævnt i Upernavik fra kolonien bliver anlagt i begyndelsen af 1800-tallet og frem til nu. Denne stigning bliver modsvaret af et tilsvarende fald i indhandlingen i Disko Bugten. Så det at man etablerede Upernavik ændrede ikke på den totale fangst men på hvor og hvornår ringsælerne blev fanget.

I milde vintre ligger iskanten i længere tid i det nordlige område og derfor er fangsten forholdsvis stor nordpå i milde vintre i forhold til længere sydpå. Indhandlingen faldt således til næsten ingenting fra Disko Bugten og sydover i varmeperioden i 1920-40erne og den er faldet igen i den igangværende varmeperiode.

Figur 2. Indhandling af ringsælskind 1792-1954 og fangststatistik 1954-2007, samt gennemsnits-temperaturen i Ilulissat 1973-2007 i vintermånederne december-marts.

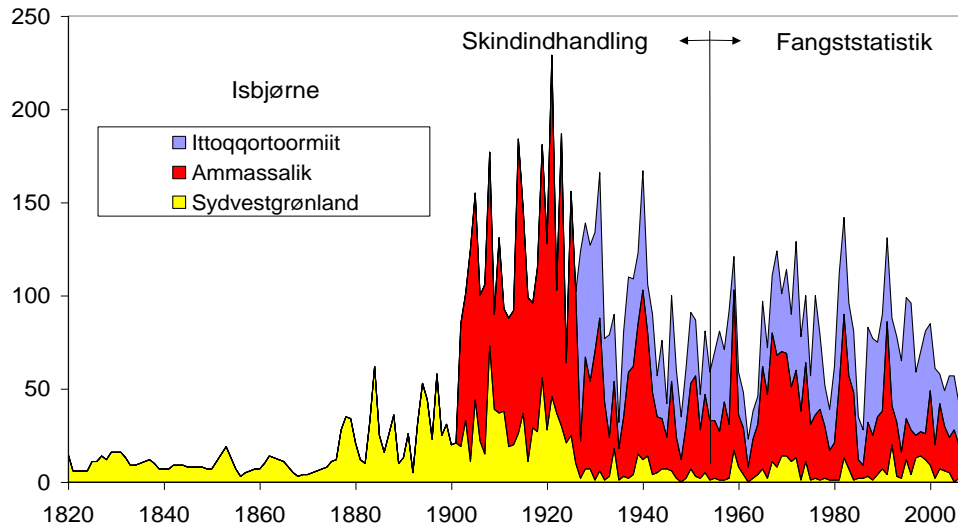
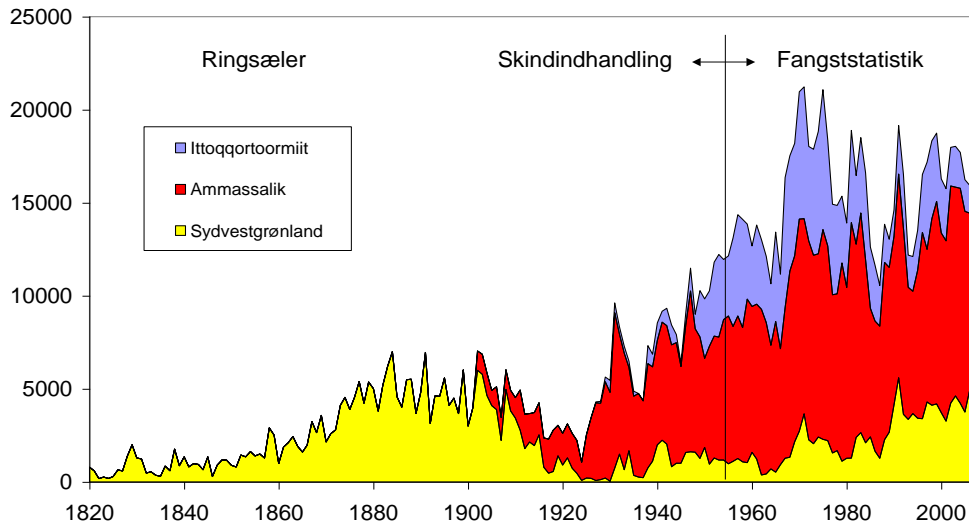
Som det er nu, så står Upernavik for en stor del af ringsæl fangsten. Det er dog kun ca. halvdelen af skindene der indhandles. Man må derfor formode, at en del af disse sæler vil fanges også uden indhandlingstilskud. Samtidig må man formode at en mindre fangst i Upernavik vil betyde øget fangst i Disko Bugten i marts-maj. Grønlandssælerne er ved ynglefeltet nær Newfoundland i det

meste af denne periode, og sælkød er derfor ofte en mangelvare i Disko Bugten på denne årstid. Kun en mindre del af ringsæl skindene bliver indhandlet i Disko Bugten. I både Ilulissat og Aasiaat var det i 2007 kun skindene fra 17% af de rapporterede ringsæler der blev indhandlet, så indhandlingstilskuddet har kun ringe indflydelse på fangsten her.

På baggrund af fangsten i historisk tid, og ovenstående argumentation, er der derfor grund til at formode at et stop for indhandlingstilskuddet i Nordvestgrønland, kun vil resultere i en omfordeling af hvor og hvornår ringsælerne fanges, det vil næppe have synderlig indvirkning på størrelsen af den samlede fangst.

I Østgrønland er forholdene lidt anderledes. Her fødes hovedparten af ringsælerne i fjordene og i drivisen nord for Ammassalik. Fangsten både i Ammassalik og i Sydvestgrønland består hovedsageligt af årsunger, hvoraf mange sikkert transporteres sydpå af storisen. Indhandlingen både i Sydvestgrønland og i Ammassalik faldt kraftigt da forrige varmeperiode startede i 1920erne. Samtidig var der en kraftig stigning i antallet af isbjørne. Flere studier har vist at isbjørnens jagtsucces på ringsæler om foråret stiger i varmeperioder, fordi isen skrumper (densiteten af ringsæler stiger), og ofte så smelter deres ynglehuler åbne, så ungerne bliver nemmere at fange.

De manglende ringsæler havde stor betydning for befolkningen i Ammassalik, og det var et af argumenterne for at oprette Ittoqqortoormiit. I 1925 flyttede i alt 13 fangere og deres familier til Ittoqqortoormiit, imens 120 fangere forblev i Ammassalik. De første år i Ittoqqortoormiit fangede de 13 fangere mere end 100 isbjørne om året, imens fangsten ved Ammassalik og Sydgrønland faldt fra i alt mere 100 til ca. 40 om året i gennemsnit (se figur 3). Fangsterne af isbjørne de første år ved Ittoqqortoormiit var på næsten alle årstider, men efter nogle år ændredes fangsten til hovedsageligt at være vinter- tidligt forårs-fangster. Meget tyder på at de mange lokale bjørne ved Ittoqqortoormiit var blevet stærkt reduceret, så fangsten nu mest var bjørne som kom nordfra med storisen. Samtidig med at de lokale bjørne forsvandt, så skete der en markant stigning i fangsten af ringsæler ned langs kysten. Fangsten af ringsæler har fortsat været stor også under den igangværende varmeperiode. Isforholdene er igen blevet som i 1920erne, men da der ikke er nær så mange bjørne i Scoresbysund Fjorden og i de sydligere fjorde, så overlever masse af ringsæler alligevel de dårligere isforhold, og det kommer fangerne til gavn. Hver bjørn spiser i gennemsnit årligt 40-50 ringsæler, hvoraf unger som stadig er i hulerne udgør ca. halvdelen. Så hvis man reducere bjørnene med et par hundrede, så bliver der ca. 10.000 flere ringsæl unger til fangerne, og det er sikkert det som er sket i Østgrønland.

Figur 3 Skindindhandling og fangst statistik af ringsæl og isbjørne fra de østgrønlandske bestande.

For de østgrønlandske isbjørne og ringsæler, så lader det til at fangsten i syd falder, når den stiger i nord. Det viste sig tydeligt med bjørnene i 1920'erne. For ringsælernes vedkommende steg fangsten til at starte med alle steder, da bjørnene blev reducerede, men fangsten stabiliseredes i 1960'erne. Fangterne i Ittoqqortoormiit har siden 1970'erne fanget stadig færre ringsæler, men fangsten er så steget tilsvarende i Ammassalik og Sydvestgrønland, så fangsten har været nogenlunde stabil de sidste årtier.

Hvis man reducere eller stopper sælskindstilskuddet, så er der grund til at tro at det vil reducere fangsten, noget i Ammassalik. En del af de sæler der overlever, må dog formodes at senere at blive fanget i Sydvestgrønland. Desuden har man nu indført restriktioner på isbjørnefangsten, og man må derfor formode at antallet af isbjørne langs kysten fra Ittoqqortoormiit til Sydvestgrønland vil øges. Dermed må man forvente at antallet af ringsæler der kan fanges af fangere, vil blive reduceret i de kommende år. Der er derfor ikke grund til at forvente en stor stigning i bestanden.

Ændringer i sælskindstilskud de senere år

I øvrigt er det værd at bemærke at sælskindstilskuddet på ringsæl er blevet ændret betydeligt i de senere år, uden at det har haft nogen virkning på det samlede fangsttal.

Både indhandlingsmåden og på prisfastsættelsen af skindene er ændret siden den kraftige stigning i fangsterne af grønlandssæl, som startede i 1990'erne. I områder med vinteris, hvor besejlingen er begrænset til nogle få sommermåneder, har man tidligere behandlet skindene ved at skrabe, vaske og tørre dem. Dette har krævet adskillige timers arbejde med hvert skind. I takt med at antallet af skind fra grønlandssæler i Sydvestgrønland steg, blev flere skind afleveret ferske eller saltede (våde skind) til garveriet i Qaqortoq. Da infrastrukturen samtidigt blev forbedret flere steder i Grønland, begyndte man også at indhandle våde skind fra områder med vinteris. Det sparede meget arbejde med skindene, men indhandlingsprisen var lavere, og den gennemsnitlige pris for ringsælskind faldt en del, fordi mange fangere valgte denne nemmere løsning med våde skind.

Til at starte med var prisen på de våde skind mindre end på de tørrede, men med tiden viste det sig, at de våde skind opnåede en bedre gennemsnitlig kvalitet end de tørrede, og i 2005 valgte garveriet at betale lidt mindre for tørrede end for våde skind. Da økonomien samtidig viste sig at være bedre for skind af unge grønlandssæler, blev prisen på ringsælskind i 2006 fastsat til mindre end skind fra grønlandssæl. Fra år 2000 til 2006 faldt den gennemsnitlige pris på ringsælskind således fra kr. 427 til kr. 267, mens skind fra grønlandssæl lå stabilt i intervallet kr. 250-290.

Siden grønlandssælernes tilbagevenden i begyndelsen af 1990'erne er den samlede grønlandske indhandling af sælskind mere end fordoblet. Opkøbet af alle disse skind fra fangerne er til dels blevet betalt af mindre priser på ringsælskind, hvilket har betydet at den geografiske fordeling af dette tilskud er blevet væsentligt forandret.

I de nordvestgrønlandske bygder syd for Avanersuaq er indkomsttabet fra ringsælskindene blevet afhjulpet af det gode hellefiskefiskeri, som de fleste steder giver langt bedre indtægter end sælskindene. Det er medvirkende til at forklarer at kun ca. halvdelen af skindene fra Upernavik og mindre end 20% af skindene i Disko Bugten indhandles nu. I Østgrønland og Avanersuaq derimod er skind fra ringsæler stadig den vigtigste indtægt for mange fangere. I Ammassalik og Avanersuaq indhandles skindene fra hhv. 88% og 72% af de rapporterede fangster af ringsæler, og mange af de ringsælskind der ikke indhandles, må formodes at være fra sæler der fælder. Den mindre pris på skindene har ikke ført til mindre fangster i disse områder, men der har været en kraftig afmatning af bygderne, hvilket muligvis hænger sammen med noget nær en halvering af priserne på ringsælskind på få år. Men igen, så er det sådan med ringsæler, at når fangsten falder i

en bygd, så ser det ud til, at den blot stiger i byen eller i nabo bygderne, så det ændre ikke på det samlede fangsttal.

Grønlandssælerne holder til i områder med åbent vand, og de migrerer årligt fra yngleområderne ved Newfoundland til Vest og Sydøstgrønland. Bestanden af disse Vest atlantiske grønlandssæler er steget fra lidt under 2 millioner i 1970erne til 7-8 millioner i 2010. Samtidig med denne bestandsstigning er fangsten steget voldsomt ved Grønland. I 1990erne steg fangsten af både voksne og unge grønlandssæler, men de senere år ser det ud til at fangerne hovedsageligt fokuserer på at fange unge sæler. Stigningen har samtidig været størst i åbentvandsområdet syd for Sisimiut.

I 1994 blev der således indhandlet i alt 6.656 skind fra grønlandssæler og 44.625 skind fra ringsæler, men i 2006 var dette ændret til 64.259 skind fra grønlandssæler og 44.181 skind fra ringsæler.

Den samlede fangst af grønlandssæler toppede med ca. 100.000 grønlandssæler i år 2000, og der er grund til at tro at en væsentlig del af denne fangst har været og stadig er drevet af sælskindindhandling. De mange sager om sæl-kroppe der dumpes i åbentvandsområdet syd for hundredistrikterne, handler om grønlandssæler. Nogle gange er årsagen sikkert at sælerne ofte kommer ind til kysten i store mængder samtidig. Den enkelte fanger ved jo ikke hvad andre fangere har fanget den dag, og så kan fangsterne blive for store. Ser man på fangst-tallene, er der dog grund til at tro, at der er perioder med store fangster hvor fangerne godt ved de ikke kan afsætte kødet. Man må derfor formode at et frafald af sælskindstilskuddet ville betyde, at der blev fanget væsentligt færre grønlandssæler.

Hvordan vil økosystemerne påvirkes hvis sælskindstilskuddet reduceres

Den ovenstående gennemgang af forholdene for de forskellige arter viser, at den eneste art, hvor man må formode at mindre tilskud vil føre til mindre dødelighed, er for grønlandssælerne. Indhandlingen af skind fra disse sæler har de sidste år været på ca. 40-60.000 pr. år. Hvis man antager at halvdelen af disse sæler ville få lov at leve, hvis ikke der var sælskindstilskud, så vil det betyde en ekstra overlevelse på 20-30.000 unge sæler om året. Dette skal ses i forhold til at bestanden nu er ca. 7-8 millioner, og årligt føder mere end 1 million unger.

Forskellige beregninger har opgjort at den bestand som var til da den kommercielle fangst begyndte, til at have været ca. 6 millioner sæler, og man havde forventet at bestanden ville stabilisere sig deromkring. Det at bestanden fortsat er vokset, skyldes sandsynligvis at andre komponenter i økosystemerne er anderledes – eksempelvis er der måske færre torsk og færre storhvaler end dengang, så er der mere mad til disse sæler. Det er dog langt fra hele bestanden der fouragerer ved Grønland. Sandsynligvis er det i størrelsesordenen 10-20 % der kommer til Grønland, og de spiser først og fremmest lodder (ammamat), tobis og polartorsk. Altså arter som ikke fiskes kommercielt. De spiser kun sjældent torsk, men de konkurrerer sandsynligvis meget med torsk, og kan have indflydelse på hvor stor torskebestanden kan blive – torskebestanden menes så til gengæld at kunne have indflydelse på rejebestanden.

Den store bestand af sæler har uden tvivl indflydelse på hvordan økosystemet ser ud, men vores viden er endnu for begrænset til at vi kan komme med brugbare forudsigelser, om hvordan det vil ændre sig hvis man ændre enkelte bestande.

Det som man må antage i den nuværende situation, er at bestanden vil vokse indtil naturlige begrænsninger i form af fødemangel bremser væksten, og muligvis reducerer bestanden lidt igen. En fangst på helt op til ½ million unge sæler vil stadig være bæredygtig, så en reduktion i den beskedne grønlandske fangst vil stort set ikke spille ind på bestandens udvikling. Med mindre Canada igangsætter en storstilet kommerciel fangst ved ynglefeltet, så må man formode at bestanden vil bevæge sig imod en størrelse, hvor forskellige naturlige reguleringsmekanismer spiller ind.

Den samlede konklusion må derfor være, at en afvikling af sælskindstilskuddet, sandsynligvis kun vil have minimal indflydelse på økosystemerne.

Med venlig hilsen
Aqqalu Rosing-Asvid

Forsker, Ph.D, Grønlands Naturinstitut
Postboks 570
DK 3900 Nuuk, Grønland
Tlf.: (+299) 36 1200, direkte: 299 36 1247
Fax: (+299) 36 1212
E-post: aqqalu@natur.gl